

**Dissertatio medica inauguralis, de hepatitis ... / Eruditorum examini
subjicit Gulielmus Major Dixon, civis virginienensis.**

Contributors

Dixon, William Major
University of Glasgow

Publication/Creation

Glasgae : In aedibus academicis, excudebat Andreas Foulis, academiae
typographus, 1784.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fa76p6cz>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under
copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made
available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial
purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
HEPATITIDE.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Auctoritate Dignissimi Vice-Cancellarii,
GULIELMI LEECHMAN, S. S. T. P. P.
ET COLLEGII GLASG. PRAEFECTI;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu;
Et Nobilissimae FACULTATIS MEDICAE Decreto;
PRO GRADU DOCTORATUS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS;

IN COMITIIS
UNIVERSITATIS GLASGUENSIS,

Eruditorum examini subicit
GULIELMUS MAJOR DIXON, A.M.
CIVIS VIRGINIENSIS.

SOC. REG. MED. EDIN. SODAL.

NEC NON

SOCIET. PHYSIC. EDINEN. SOC.

AD DIEM XX. SEPTEMBRIS, HORA PRIMA P. M.
LOCO SOLITO.

GLASGUA E:

IN AEDIBUS ACADEMICIS,
EXCUDEBAT ANDREAS FOULIS,
ACADEMIAE TYPOGRAPHUS.

M.DCC.LXXXIV.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
H. B. A. T. I. D. E.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
H. B. A. T. I. D. E.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
H. B. A. T. I. D. E.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
H. B. A. T. I. D. E.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
H. B. A. T. I. D. E.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
H. B. A. T. I. D. E.

VIRO ORNATISSIMO
J O A N N I D O B S O N
A R M I G E R O

APUD HULL
IN COMITATU EBORACENSI;

NEC NON
VIRO ILLUSTRIS
R O B E R T O N O R R I S
A R M I G E R O

APUD LIVERPOOL
IN COMITATU LANCASTRIENSI,
OB BENEFICIA FERE INNUMERA,
QUAE UTERQUE IN SE GENEROSE CONFERENDA
CURAVIT:

DENIQUE
FRATRI SUO DILECTISSIMO
J O A N N I D I X O N

A R M I G E R O
IN COMITATU GLOCESTRIENSI APUD
VIRGINIAM,
QUI VICEM PATRIS OPTIMI ANTE ALIQUOT
ANNOS DEFUNCTI,
QUANTUM IN SESE FUIT, REDDIDIT,
ET OMNIA, QUAE A FRATRE PRAESTANTISSIMO
POTUERUNT SPERARI,
NUNQUAM
NON LUBENS PROMPTIUSQUE PRAESTITIT;
HANC DISSERTATIONEM INAUGURALEM
EA,
QUA PAR EST, OBSERVANTIA
D. D. Cq.

A U C T O R.

Mr East Surgeon.
wth best Compts
from his Ob^d Servt

W. M. D.

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

HEPATITIDE.

DEFINITIO MORBI.

“ **P**RYREXIA, hypochondrii dextri
“ tensio et dolor, saepe pungens pleu-
“ ritici instar, saepius obtusus; dolor ad
“ claviculam et summum humeri dextri;
“ decubitus in sinistrum latus difficilis;
“ dyspnoea; tussis sicca; vomitus, singul-
“ tus.”

Definitionibus hujusce morbi, quae a nosologis traditae fuerunt, diversis attente consideratis, illustrissimi Culleni propriam reliquis longe anteponendam duco, quoniam, si omnes characteres notaeve ab illo

A

memoratae

memoratae semet ostendant, utrum morbus necne subfit, nullum omnino dubitandi locum relinquit.

Ex iis, quae subsequuntur, auctorem ipsum doctissimum, cujus vestigiis, quantum fieri potest, insistere decrevi, definitionem suam non omnem exemplorum varietatem esse comprehensuram, nisi omnes characteres conjungerentur, putasse abunde constabit. Si hoc autem fiat, quin morbus, quem sum executurus, adfit, ambigi nequit. Contra vero, si hoc negligatur, nullus characterum separatim consideratus hepatitidem, ob magnam quae hanc inter et reliquas phlegmasias intercedit similitudinem, pro certo adesse ostendet.

Hypochondrii dextri quidem tensio et dolor sunt signa hepatitidis usitatissima, sed his etiam falli periclitamur. Neminem enim, qui hepatis structuram situmque novit, latere potest, non admodum exiguum ejus partem in hypochondrium sinistrum longe excurrere. Quid autem obstat, quo minus haec aequae facile, ac reliquae partes, afficiatur? Quod si evenit, et diagnofin

gnosin a sede doloris solita tantum deducimus, in errorem incidemus et aliam phlegmasiam, non hepatitidem, adesse putabimus. Rursus dolor hypochondrii dextri inflammationes viscerum vicinorum, ut ventriculi vel coli, saepe comitatur, et igitur pro vero et certo hujusce affectus indice nequit haberi.

Nec multum diagnosi luminis offundet status doloris consideratus; etenim si membrana peritonaei, quae semet in totam hepatis superficiem diffundat, laboret, pleuriticum ex toto referet, nec signa pneumoniae praecipua, spiritus nempe difficilis et tussis molesta, deerunt. Quam difficile sit pleuritidem ab hepatitide accurate fecernere clare evidenterque demonstrat casus a viro celeberrimo Culleno in praelectionibus suis memoriae proditus. Quidam, qui pleuritide saepius laborare fuerat existimatus, et omnia remedia in auxilium ejus morbi prompta adhibuerat, post aliquantum temporis alio morbo extinctus est. Cadavere inciso, pleura partibus thoracem continentibus non adhaerere reperta est; sed

fed pars hepatis peritoneaeo valide fuit annexa, et signa inflammationis, quae ex toto decesserat, manifestissima habuit.

Quantum dolorem ad claviculam spectat, qui pro signo hujus affectus pathognomonico habitus fuit, ambiguus esse videtur, quoniam hoc in morbo, nisi hepar diaphragmati adhaereat, nunquam accedit, et nonnulla quoque inflammationis mediaftini exempla comitari solet.

Aliud hepatitidis signum est decubitus in latus finistrum difficilis. Hoc vero non in omnibus casibus expectandum. Namque tantum incidit, cum hepar peritoneaeo lateris dextri adhaeret, cumque moles ejus pondusque tanta sunt, ut decubitus in latus oppositum dolorem moveat, et ligamenta hepatis lateralia dilaceret. Caeterum, si res aliter se habent, satis facilis erit in latus finistrum decubitus.

Tussis sicca, vomitus et singultus sunt haud dubie hujusce morbi characteres; sed separatim sumpti non eum magis, quam aliquot alios, adesse significant.

Si haec argumenta rite perpendantur,
facile

facile concedetur, nullum e signis per se confideratum morbum subesse indicare valere; sed omnia conjuncta, utrum affectus necne adfit, vix ullum dubitandi locum relinquere posse.

HISTORIA.

Inflammatio hepatis ab auctoribus accuratissimis duplex, acuta, vel longa aut chronica, esse censetur. De hac paucissimis tantum differemus, quoniam rarissime morbum subesse pro certo novisse possumus, et suspicionibus meris inducti nulli certae medendi rationi insistere debemus.

Acuta autem affectus membranae hepatis externae semper esse videtur, et ab horroribus saepe incipit, quos calor aliaque signa pyrexiae propria excipiunt. Deinde regionis hepatis dolorem conqueritur aegrotus, qui vel obtusus, vel acutus est pleuriticumque reddit. Silentio non praetereundum videtur, modo hunc, modo illum eundem aegrotantem infestare. Morbum nonnullis in exemplis comitatur tussis,

sis, quae plerumque sicca est, sed nonnunquam humida. Cum dolor pleuriticum refert, aeger in latus affectum tantum facile decumbere potest.

Dolor calore, et tensione partis laborantis dolorifica ponderisque sensu, plerumque stipatur. Si pars hepatis convexa afficiatur, dolor spiritum trahendo et emittendo multum augetur, semet ad claviculam summumque humeri dextri diffundit, et, pressura parti laboranti applicata, ingravescit. Quinetiam in conspectum non raro sese dat auctus totius hepatis manifestus. Si, contra, pars concava laboret, minus urgent tussis et dyspnoea, et plus molestiae aegroto facessunt anorexia, nausea, vomitio, et non raro singultus, et quae materia rejicitur, ea manifeste biliosa est.

Facies pallida est, vel colorem flavum viridemve sibi nonnunquam adipiscitur. Urina colorem perquam flavum, ut in ictero, habet, turbida et quantitate imminuta. Caeterum experientia testatur, hepatitidem, nullis signis ictericis substantibus, saepe accedere posse.

Hoc

Hoc morbo colluctantes nonnunquam exercet alvus dura, quae tamen plerumque fusa est, et biliosa dejicit. Lingua aegrotantium crusta nigra vel flava cooperitur, pulsus arteriarum duri et plerumque pleni sunt, cutis calida et sicca, circulo regionis hepatis insigniter calefacto.

Haec, si non omnia, praecipua saltem sunt signa, quae in acuta hepatis inflammatione semet ostendunt. Proximum est, ut nonnulla e signis maxime notabilibus, quae hepatitidem longam chronicamve, quae partis hepatis parenchymatosae affectus est, accessisse demonstrant, commemoremus.

Cum haec inflammatio chronica, viris celebribus * Lieutaudio, Morgagnio et Boneto testantibus, sine acuta invadat, et plurimum periculi habeat, secreto et quasi furtim invadens, vix aliquid pyrexiae nullumque dolorem insignem movens, signa
ejus

* Vide Lieutaud. Obs. 705, 6, 10, 15, 19, 22, 23, 37, 41. Morgagn. Epist. 36. §. 4, 17, et 25. Bonet. Lib. 3. §. 17. Obs. 2. et sequent.

ejus praecipua silentio non praetereunda putavi.

Hic dolor et alia actionis vasorum adauctae signa adeo levia sunt, ut etiam aegrotum ipsum fugiant, et medicum quoque, si non animum ad naturam morbi investigandam perquam attentus admoveat, nonnunquam decipiant. Caeterum morbum subesse indicant nonnihil plenitudinis leviorque ponderis in dextro hypochondrio sensus, quidam dolores lancinantes hic aliquando percepti; molestia dolorque, parte laborante pressurae objectâ, excitata, et denique calor partium internarum praeter naturam adauctus. His accedunt languor corporis gradatim major evadens, et color faciei floridus valetudinisque commodae index pallido morbidoque mutatus. Hoc signum postremum hanc inflammationem ab abscessu muscutorum potissimum secernere putat Galenus, et se hanc flavedinem in omnibus exemplis hepaticis constanter offendisse, unde hunc affectum, dum alii eum abesse sibi persuaferunt, subesse comperire valuerat, memoriae

riæ prodit. Hunc vero Galeni observatum non confirmant hodierni medici accuratissimi.

In hac, ut in acuta inflammatione, alvus vel fusa, vel adstricta est, et, cum morbus inveteravit, aegrotus miserandus in *Tabem Hepaticam* incidit.

FINES INFLAMMATIONIS.

Quanquam hepatitis, uti optimi auctores testantur, exitum modo positum habere consuevit; in morem tamen aliarum inflammationum resolutione, suppuratione, exudatione, schirro vel gangraena finitur. Silentio non praetereundum est, quod saepius in resolutione et exudatione, quam in suppuratione, et frequentius in suppuratione, quam in gangraena, terminatur. Cum causas, unde singuli ex hisce finibus profluant, plene investigare ab incepto ex toto alienum esse existimem, nihil aliud quam eos nominatim percurri.

Si inflammatio ad finem perducitur, dum textura partis laborantis immutata

B

manet,

manet, in resolutionem defuisse dicitur. Haec autem modo sequente incidere solet. Impetus sanguinis per systema universum adauctus saepe facit, ut sanguis e partibus ab affecta longe distantibus, exempli gratia, e vasculis narium propriis vel haemorrhoidalibus, erumpat. Profusiones vero hujusmodi sanguineae ad diathesin phlogisticam tollendam, et igitur ad spasmus partis singularis inflammatione laborantis, et congestionem humorum ibi factam, levandum non raro sufficiunt. Quin etiam diarrhaea biliosa tumorem hepatis depellere comperta est, quod ratione modo positâ explicari posse putamus. Insuper sudores liberales et universi, vel urina sedimentum copiosum deponens, hanc, perinde ac alias inflammationes, feliciter sustulit. Erysipelas quoque hunc morbum fauste finivit, quod in exemplis hujusmodi more epispasticorum, i. e. cursum humorum ad superficiem faciendo, agere, et ita spasmus ubique dominantem removere opinamur.

Inflammatio hepatis, ut in reliquis visceribus

ceribus incidit, in exudatione e superficie partis laborantis, ut supra comprehendi, terminari potest. Hoc autem frequenter evenire testatur hepar peritonaeo adhaerens, quod inter cadavera humana incidenda non raro offenditur.

Cum morbus schirro finitur, durities tumorque manent, postquam reliqua signa cessarunt. Schirrus per totum vitae decursum saepe restat, nihil mutationis sensibus percipiendae systemati inferens. Plerumque vero hydropem movet.

Circa diem tertium vis morbi fere imminuitur. Si vero ad septimum usque urget, suppuratio est exitus solitus. Dolor eo tempore acutus est, et motu pulsatili et calore urente stipatur. Adest quoque plerumque tumor magnus, et nonnullis in exemplis fluctuatio plane sentitur. Pure formato, horrores accedunt. Abscessus autem varios fines habere solet. Pus nonnunquam per vascula absorbentia in systema sanguiferum devectum per excernentia diversa, ut renum propria, e corpore expellitur. Aliquando rejicitur, vel
per

per ductus biliferos in canalem alimentarium descendens una cum stercore excernitur. Abscessus viam ad cutem usque sibi nonnunquam patefacit, pus externe effundens; vel interne ruptus idem in cavum abdominis evacuat. Si partem hepatis superiorem convexamve tenet, pus acrimoniâ suâ vel pressurâ septum transversum erodere, et ita semet in cavum pulmonum effundere potest. Nec exempla defuerunt, ubi, rebus ita se habentibus, pus fuit expectoratum, et aegrotus, quod minime sperares, ad sanitatem reductus. Casum viri generosi, qui curae suae mandatus est, insignem memoriae prodit celeberrimus Cullenus. Omnia inflammationis hepatis signa habuit. Cum aliquamdiu aegrotasset, magnam puris quantitatem extussivit, quod per dies decem facere non cessavit, et tandem ex toto convaluit.

Gangraena est finis hujusce inflammationis admodum rarus. Cum incidit, quanto in periculo aegrotus versetur supervacaneum est dicere. Eam autem accessisse testantur doloris cessatio, et pulsus arteriarum

teriarum debiles, celeres, exiles tremulique facti.

*Species quas prae sese ferre consuerunt cada-
vera incisa.*

Historia hepatitidis nunc ad finem per-
ducta, quae signa morbida in cadaveribus
incisis semet ostenderunt, ea describere
pergemus.

In aliis magnus hepatis lobus colorem
admodum nigrum habere compertus est,
reliquis ejusdem partibus subfusco-rubris.
Hepar universum magnitudine adeo ad-
auctum est, ut maximam abdominis par-
tem repleverit. Vesicula fellis exiguam hu-
moris subnigro-viridis quantitatem com-
prehendit, ductus cysticus et hepaticus
inanes fuerunt, et ductus communis cho-
lidochns aliquantulum fluidi perquam fla-
vi continuit, quod in duodenum ingredi
nulla pressura cogere poterat.

In aliis lobus pulmonum dexter superior
modo pessime fuit affectus pleuraeque ad-
haesit, modo collapsus parti pleurae infe-
riori fuit adnexus. Quinetiam a partibus
ejus-

eiusdem membranae, quae latera thoracis succingunt, non fuit disjunctus, dum eodem tempore lobus dexter inferior multum fuit exulceratus, et bronchia humore flavo glutinoso impleta sunt.

Multa e visceribus abdominis admodum morbida reperta sunt. Peritoneum hepati circumdatum multum inflammationis subierat, et laceratu facillimum evaserat. Partes hepatis superiores diaphragmati adhaeserunt, quod inflammatum et nonnunquam spongiosum fuit. Alias hepar laxam texturam sibi comparaverat, et pressurae obiectum ob sphacelum, qui longe fuerat progressus, facillime poterat divelli. Ligamentum suspensorium aliquantum crassitudinis sibi fuerat adeptum, dum vesicula fellifera bile subviride-flavâ plena fuit, modo magnitudine naturalis, modo praeter naturam adaucta. Ductus biliferi aliquando pleni et distensi fuerunt, aliquando contracti et imminuti. Quinetiam substantiae induratae in iis repertae fuerunt, modo spissitudinem cretaceam, modo mollitiem multo majorem habentes.

Sensa

Senſa animi noſtri ſuper hiſce ſignis, quorum mentionem modo fecimus, cum omnis medicus lector a nobis forſitan diſſentiret, ſupervacaneum foret proferre. Conſilio noſtro ſufficit hiftoriam morbi hiſce phaenomenis, e ſcriptoribus, quibus ſumma fides habenda, depromptis, hucusque illuſtraſſe. Qui hanc rem accuratius noſſe volunt, eos ad ſcripta clari Matthaei de morbis hepaticis, qui incolas Europae, qui Indiam orientalem demigraverunt, inſeſtare ſolent, relegamus. Eum auctorem, et ob perſpicuitatem et ob induſtriam quibus argumentum ſuum executus eſt, qui conſulatur quemque ſequantur, digniſſimum eſſe reperient.

D I A G N O S I S.

Cum de hac jam fuſius in definitione diſſeruerimus, non opus eſt ut multo amplius hoc in loco addamus. Principes morbi, qui ſpeciem huiusce vitii prae ſeſe ferre poſſunt, ſunt pneumonia; muſculorum abdominis, ventriculi colive inflammatio, et
affectus

affectus denique spasmodici, quales sunt colica morbi que ejus similes.

Quam difficile sit hunc morbum ab iis, qui eum reddunt, accurate secernere supra plene comprehensum; quatenus vero hoc fieri possit, proximum est ut breviter commemoremus.

Distingui potest ab inflammationibus vicinis sede doloris, qui semet ad humerum dextrum extendit, sed certius tumore hypochondrii dextri circumscripto, qui contractanti manifestissime sentitur; ab affectibus muscutorum abdominis, rubore horum et inflammatione; a pneumonia, dolore minus violento subterque costas spurias sito, ictibus arteriarum minus duris et plenis, decubitu in latus sinistrum difficili; a colica morbisque ei similibus, aliquanto febris, quod hepatitidem semper comitatur; et denique a vitiis diaphragmatis, respiratione liberiore et tumore externo.

Cum inflammatio partem hepatis concavam invadit, signa, quibus morbum ab aliis dignoscere possumus, incertiora fiunt, et rebus ita se habentibus, a sede doloris, decubitus

cubitu in latus finistrum difficili et dyspnoea non admodum magna fere solis diagnosis deducenda est. Hepatitidem hujusmodi ab aliis inflammationibus fecernere et internoscere conanti nonnihil auxiliū praebeunt, eodem tempore saepe graviter urgentia, nausea, anorexia et singultus.

CAUSAE REMOTAE.

Praeter causas, quae quamlibet inflammationem movere, et in hēpar quoque agere possunt, quaedam aliae sunt, quae organi, de quo tractatur aliqua ex parte sunt propriae. Hae a Cullenō enumerantur, et hujusmodi sunt.

1. Externa violentia a contusionibus ca-sibusve, iis praesertim, qui fracturam cranii fecerunt, orta.

2. Quidam animi affectus.

3. Calores aestivi intensiores.

4. Exercitatio violenta.

5. Febres intermittentes et remittentes.

6. Frigus externe aut interne, potissimum regioni hepatis, admotum.

C

7. Solida

7. Solida concreta diversa in substantia hepatis facta, vel materiae liquidae ibidem collectae.

8. Inflammatio hujusce visceris chronica, quam aliquando subsequitur acuta.

Manifestissimum est primam, cujus mentionem fecimus, causam, hepatis inflammationem prognerare posse. Si quis enim de loco editiore decedit, et viscera ampla et laxa, et potissimum regionem, ubi hepar collocatur, violenter concutit, quid, quo minus in hepatitidem incidere periclitetur, potest obstare? Quinetiam ictus regioni hepaticae illati, ut inflammatio ejus oriatur, facere valent.

Nonne fractura cranii, si incidit, in causa, cur sanguis intra idem effundatur et tensionem cerebri perdat, esse potest, unde systema sanguiferum atoniâ corripietur, quae congestionis sanguinis in vasis hepatis propriis favebit, quae rursus nimis distensa hepar irritabunt eosque effectus edent, quos ab irritamentis ad fibras musculares applicatis omnes, qui rem physiologicam etiam primoribus labris degustaverunt, proficisci norunt?

norunt? Quod in deliquio febrili evenit, id tonum vasorum sanguiferorum a statu cerebri pendere clare et evidenter evincit. Si aegrotus lecto contineatur, adeo ut tensio cerebri nimis adaugeatur, pulsus artieriarum duri plenique reddentur, et aliena, et magna cum vehementia, loquetur febricitans. Si, contra, e lecto eximatur et in cathedra collocetur, adeo ut tensio cerebri diminuatur, delirium cessabit ictusque artieriarum propemodum naturales evadent.

Quod hanc doctrinam magis etiamnum illustrat, id est syncope. Si aliquis animo linquatur et in positura horizontali jacere permittatur, brevi convalescit; si vero levetur et in positura erecta teneatur, syncope non decedit, quod sanguis circa cor accumulatur, et igitur ad cerebrum quantitate debitâ solitâque non devehitur. Hoc vigorem systematis sanguiferi a cerebri tensione pendere clare manifesteque demonstrat.

Quantum ad causam secundam attinet, eam cuidam mutationi systemati nervoso illatae, quae cum vasculoso quoque communicatur,

municatur, inniti credimus. Actio ejus vero duplex est. Si ira vel quilibet alius ex affectibus animi excitantibus morbum, quem exequimur, moveat, actio cordis arteriarumque, judicio nostro, augetur, quae, ut quantitas sanguinis praeter consuetudinem magna ad partem, mox morbi sedem futuram, mittatur et congestio ejusdem ibi oriatur, facit, quae pro fonte inflammationis, uti in explicatione causae proximae monstrabitur, haud dubie habenda.

Si quis ex affectibus, qui animum degravant et contristant, morbum progignat, spasmus superficiei corporis infertur cursusque humorum ad partes internas, et in caeteris ad hepar, fit, unde sanguis hoc in loco accumulatur et inflammatio excitatur. Quinetiam affectus hujusmodi vi sua sedante corpus universum debile reddunt, circuitum sanguinis languidum efficiunt et congestioni igitur, cui hepar ob structuram laxam in primis objicitur, manifestissime favent.

Quantum reliquas causas spectat, nullae

lae earum ullius explicationis indigere videntur, per se satis clarae et manifestae.

CAUSA PROXIMA.

Omnia morbi, quae supra retulimus, phaenomina actionem vasorum partis laborantis, quanquam actio cordis ipsius non semper, quantum e sensibus potest judicari, acceleratur, adauctum subesse testantur. Multis in exemplis stimulantia hepatitidem movisse pro certo novimus; cum vero haec non egerunt, aut egisse poni non possunt, aliquam aliam actionis vasorum adauctae causam quaeramus oportet.

Omni disputatione de causa inflammationis proxima, vitatâ, eam, quam Culleno tradere placuit, lubens recipiam, quoniam optima esse videtur, et signa diversa, quae in phlegmasiis semet ostendunt, clarius, quam quaelibet alia, exponit.

Quicumque naturam febris attentus considerat, is actionem systematis sanguiferi adauctam non diu, sine spasmo vasculorum

culorum extremorum, manere posse videbit. Eundem in inflammatione quoque subesse demonstrant horror, sensus frigoris et alia signa, quae sub initium semet ostendunt. Igitur nemini, uti spero, in errorem incidere videbor, si causam hepatitidis proximam in spasmo vasorum posuero. Hic autem modo sequente progenerari videtur. Aliqua causa inaequalitatis circuitus sanguinis, ut quantitas nimia et insolita ad hepar devehatur, facit, quae vasa ejus propria praeter naturam distendit totumque viscus magnopere irritat. Quo vero vis naturae medicatrix accumulati-
oni sanguinis in parte laborante nimiae factae occurrat, spasmus, ut omnibus aliis exemplis febrilibus, movet eoque contra morbum quasi pugnat, actionem vasorum magis magisque etiamnum adaugens. Spasmus vero non hepate solo circumscribitur, sed in universum systema diffunditur, ut pallor totius corporis et excretiones et secretiones imminutae testantur.

Quantum ad hepatitidem chronicam
attinet,

attinet, quae mortales apud Indiam orientalem tam frequenter exercet, nonne phaenomena morbi magnaue mercurii corticisque Peruviani utilitas causam ejus proximam in atonia fibrarum muscularium vasorum, quae sanguinem hepati suppeditant, consistere admodum probabile reddunt?

EXPLICATIO NONNULLORUM E SIGNIS.

1. *Doloris et tensionis dextri hypochondrii, quae pressurâ augentur.*—Dolor a distensione vasorum et morbida sensilitate, quas utraque fecit quantitas sanguinis, quam continent, aucta, haud dubie oritur. Auctus dextri hypochondrii et tensio a sanguine praeter naturam ibi accumulato molemque visceris augente plane pendet. Et pressura vasis jam nimis distensis applicata fibras eorum musculares magis magisque irritat et tendit, et igitur dolorem non augere non potest.

2. *Doloris,*

2. *Doloris, in morem pleuritici, saepe acuti, sed saepius obtusi.*—Cum dolor acutus est et inspiratione augetur, concludere licet, partem hepatis convexam inflammationis esse sedem, et hepar peritonaeo adhaerere, ut in casu, cujus mentionem supra feci, incidit, ubi morbum pro pleuritide habuerunt medici. Nec, rebus ita se habentibus, quin membrana hepatis circumdata, quae magis sensilis quam pars parenchymatosa est, potissimum laboret, dubitari potest. Si dolor, contra, obtusus est, in primis probabile est, inflammationem parenchymatosam partem occupavisse, ubi vasa inflammata, ob mollitiem structurae, impetui sanguinis facilius cedunt, et non aequè, ac in parte modo posita, distendi possunt. Quinetiam praeter consuetudinem distensa hic facile serum, vel nonnunquam sanguinem, in telam cellulosa effundunt, quod tensionem vasorum tollit, et dolorem igitur imminuit obtusumve reddit.

3. *Doloris ad claviculam summumque humerum dextrum semet extendentis.*—De causa,
sa,

sa, a qua hic proficiscatur, acriter certarunt medici. Nonnulli eum a dextro phrenico nervo cum pare tertio quartoque ejusdem lateris per cervicales conjuncto oriri existimaverunt. Caeterum haec conjectura ingeniosa difficultatem non tollit. Plerique hunc dolorem a hepate diaphragmati adhaerente, quod quidem maxime probabile, proficisci opinantur. Pondus hepatis tumefacti, rebus ita se habentibus, diaphragma degravat et tendit. Haec autem tensio ad claviculam summumque humerum dextrum per continuitatem pleurae, quae cavum thoracis succingit, diffunditur. Dolor in hisce locis sentitur, quod oscillationes non ultra ea progrediuntur. Hoc ei, quod in fidibus incidit, simile est, ubi pons, uti vocatur, punctum fixum est, ultra quod sonitus nequit propagari.

4. *Decubitus in latus sinistrum difficilis.*—

Cum aeger in latus sinistrum decumbere conatur, dolor non oriri non potest, quod pondus hepatis per inflammationem tumefacti ligamentum laterale, e duplicati-

one peritonaei compositum, quo lobus magnus dexter cartilaginibus costarum spuriarum adnectitur, lacerat aut lacerare periclitatur.

5. *Dyspnoeae et tussis siccae.*—Qua ratione tumor hepatis spiritum difficilem reddere possit, intellectu minime difficile. Liberum septi transversi descensum, a quo respiratio magnopere pendet, impedit. Nec, quomodo tussim moveat, ulla explicandi difficultas est; motum enim diaphragmatis liberum interpellando pulmones irritat, et tussim igitur, quam nihil sputi, pulmonibus sanis et illaesis, si irritationem excipias, subsequi potest, excuscat.

6. *Vomitionis.*—Si superficies concava afficiatur, inflammatio cum ventriculo, qui ei subjacet, facile potest communicari. Sensibilitas autem hujusce organi tanta est, ut actio ejus non difficulter possit excitari. Si vomitus diu maneat, motus partis superioris duodeni peristalticus invertetur quantitasque bilis rejicietur.

7. *Diarrhoeae biliosae.*—Hepate per inflammationem irritato, nimia bilis quantitas

titas solet fecerni. Haec vero intestina stimulat motumque eorum peristalticum adauget, diarrhoeam, de qua verba facimus, progignens.

8. *Singultus*.—Si superficies hepatis convexa laborat, diaphragma multum irritabit eumque motum ejus abnormem, qui singultus appellatur, faciet. Si pars concava inflammatione corripitur, ventriculum irritamento afficiet, quod inde ad diaphragma diffundetur.

9. *Icteri*.—Si hic accedat, vel a stricture spasmodica ductus biliferos constringente, vel a concretis biliosis eosdem obturantibus pendet. Quorum utrum evenit, bilis non amplius in duodenum descendit, sed per vasa lymphatica absorbetur et in systema sanguiferum devehitur. E vasculis cutaneis extremis tandem cutem inter et cuticulam effunditur, et superficiem corporis suo colore impertitur.

P R O G-

P R O G N O S I S.

Qualis exitus morbi futurus sit, indicabit proclivitas ejus ad fines tutiores vel periculosiores supra memoratos. Resolutionem, quae omnibus votis exoptanda, portendunt magna urinae cum sedimento copioso excretio, fudor universus calidus; pulsus arteriarum molles, pleni et aequales; alvus bis terve singulis diebus sponte mota; quae omnia constrictionem spasmodicam sublatam esse demonstrant.

Si pus formetur et non subito evacuetur, ulcera diaphragmatis et pulmonum oriri periclitantur, quae viam in ventriculum colonve nonnunquam sibi patefaciunt. Exemplum prius non minus lethale, quam posterius, esse judicasset, nisi casus supra comprehensus nos alia docuisset. Nihilominus exempla hoc genus summo periculo nunquam vacant. Si pus, quod hepar peritoneo non adhaeret, in cavum abdominis effundatur, vita aegrotantis in summo periculo versatur. Si pus
viam

viam sibi per integumenta aperit, et, uti chirurgi loquuntur, laudabile et quantitate modicum est, spes finis prosperi et felicis affulget.

Si gangraena invadit, salus aegroti haud dubie desperanda; quanquam casus ab auctoribus memoriae fuerunt proditi, ubi contrarium incidit.

RATIO MEDENDI.

Concilia autem hepatitidi medendi sunt.

I. Impetum adauctum sanguinis in toto systemate, sed potissimum in parte laborante, imminuere.

II. Constrictionem vasculorum extremorum spasmodicam remove.

III. Signa anomala levare.

Primo consilio respondent sanguinis detractio, cathartica, refrigerantia et regimen antiphlogisticum.

1. *Sanguinis detractio.*—Cum tonus systematis a quantitate sanguinis, quam vasa continent, magnopere pendeat, haudquaquam ambigere possumus, quin ad sanguinis

guinis missionem, quandocunque sanguinis quantitas morbide augetur, ut in omnibus phlegmasiis incidit, confugi debeat. In his quidem fere solum praesidium est. Unica ratio vigorem systematis morbidum imminuendi est partem quantitati humorum circumeuntium detrahare. Nullus quidem morbus est, in quo necessitas sanguinem brachio detrahendi clarius, quam in hoc de quo differimus, indicatur. Initiis etiam ipsis hujusce inflammationis per hanc evacuationem occurrere necessarium est, licet dolor sit obtusus, et pulsus arteriarum non multo solito frequentiores evaserint, quoniam, ut ex historia discimus, morbus intra spatium breve suppuratione finire periclitatur. Si signa inflammationis manere videantur, missio sanguinis rursus peragenda. Sanguis quoque e regione hepatis per cucurbitulas cruentas hirudinesve emissus, experientiâ teste, multum profuit. Antequam hanc partem argumenti ad finem perducimus, jam dictis hoc adjiciendum est, sanguinem per incisionem amplam et in positura horizontali detrahare praestare, quod

quod hoc modo corpus magis relaxatur, et irritatio positurae erectae vitatur.

2. *Cathartica*.—Haec sunt alia molem humorum circumeuntium imminuendi ratio. Ea sola conveniunt, quae ad canalem alimentarium contentis suis liberandum accommodantur, et quam minimum potestatis stimulantis habent. Spasmodum vasculi intestinorum extrema afficientem efficacissime tollunt, et congestionibus ibi factis potenter occurrunt. Quae lenia sunt vimque refrigerantem habent, ea sunt adhibenda, qualia sunt sales medii, fena, manna et similia.

Liquores emollientes sub forma enematum in alvum saepius sunt immittendi, quae non tantum faeces induratas removendo, sed etiam intestina fovendo et igitur relaxando plurimum profunt.

3. *Refrigerantia*.—Efficacissima horum sunt acida salesque medii. Hi in systema sanguiferum potissimum, motum sanguinis minus violentum reddendo et ita corpus refrigerando, agere putantur. Caeterum magnopere dolendum est, plerisque eorum
multo

multo minus, quam vulgo putatur, esse effica-
ces. Hanc ob causam noster Gregorius il-
lustrissimus in praelectionibus excellentissi-
mis affirmat, non multum fiduciae in his
solis, diathesi phlogisticâ magnâ, esse col-
locandum. Refrigerantibus nitrum fuit
annumeratum, sed sal admodum injucun-
dum est, et effectus perquam stimulantibus in
corpora nonnullorum edit. Ut ad acida
igitur, cum refrigerantia indicantur, de-
curratur suademus. Vegetabilia reliquis
anteponenda sunt, quod largâ quantitate
sumi possunt, et ad alvum solutam tenen-
dam igitur conferre valent.

4. *Regimen antiphlogisticum.*—Hoc in om-
nibus stimulantibus, quae actionem cordis
arteriarumque augerent, vitandis consistit.
In primis calor, utpote qui potestatem ad-
modum stimulantem habeat, siue externus
siue internus, nisi diaphoresin velis movere,
diligenter curioseque fugiendus.

Posituram horizontalem, in qua paucis-
simi muscoli exercentur, adhibeat aegro-
tus, et ex toto taceat, ne stimulo a lo-
quendo oriundo laedatur. Cum irritabili-
tas

tas systematis in morbis inflammationem habentibus magnopere augeatur, omni cogitatione, si fieri possit, abstineat aeger, et ab omni strepitu quam longissime removeatur. Nihil cibi animalis, qui plus quolibet alio alimenti genere corpus stimulat et irritat, capiat, sed vegetabili, potissimum farinaceis, victitet. Hoc morbo laborantibus, non sine ratione gravissima, liquoribus spirituosus ab omnibus medicis fuit interdictum. Denique sitis liquoribus diluentibus mitioribus restinguenda, et irritatio a stercore indurato oriunda usu enematum, quaque hora quadragesima octava saltem, si alvus non sponte moveatur, adhibendorum, constanter tollenda.

Consilio secundo accommodantur, fomenta calida, epispastica, et diaphoretica.

1. *Fomenta calida.*—Haec, quoniam cursum humorum ad superficiem faciunt, et ita vasa hepatis inflammata et nimis distensa relaxant, regioni hepaticae applicari possunt. Caeterum cum, nisi summa attentio adhibeatur, periculum, ne aegrotus inter ea adhibenda frigus colligat, sit, nihil am-

plius super iis dicemus, sed ad epispastica, quae parum molestiae nihilque noxae secum adducere valent, considerata progrediemur.

2. *Epispastica*.—De modo, quo haec agant, acerrime certaverunt medici, alii ea evacuatione, quam faciunt, alii viribus antispasmodicis, quae illis plane infunt, effectus suos edere affirmantes. Ex iis vero, quae praestant prope partes inflammatione laborantes applicata, non sine gravi causa potest concludi, ea cursum sanguinis mutare, partes affectas serum evacuando relaxare, et igitur vi antispasmodicâ sibi propriâ agere.

In hoc morbo epispastica magnopere desiderantur, et, quo propius partem laborantem applicantur, eo plus proderunt. Hisce causis inducti, ut, sanguine satis liberaliter detracto, epispasticum amplum regioni hepatis superimponatur, et, nisi dolor aliaque signa remittant, rursus reiteretur, suademus.

3. *Diaphoretica*.—Supra fuit notatum sudores liberales morbum saepe depulisse,

nec

nec aliter quidem, nisi causa proxima nos fugerit, res sese habere potest. Cum experientia igitur diaphoretica potestatem cursum humorum ad corporis superficiem faciendi insignem habere testetur, silentio non praetereunda videntur, ubi strictura spasmodica, quae pro causa hujusce inflammationis, ut supra asseruimus, habenda, tollenda est. Ad lenissima vero tantum confugiatur, quoniam valentissima eorum diathesin phlogisticam, actionem cordis arteriarumque augendo, intendunt. Si humiditas cutis sponte fuerit orta, haec actionem eorum non parum promovebit. Ut ad emetica salesque medios, et alia similia, decurratur suadent auctores; sed, ob rationes supra positas, sales medios solos adhibendos putamus, qui, si non multum profunt, nihil saltem nocebunt. Haustus salinus, uti appellatur, est forma, qua possunt praecipi, forsitan optima.

Quo impetus humorum ad superficiem factus conservetur, liquores aquei sumendi sunt, sed non eâ quantitate, ut per molem suam ventriculum irritatione afficiant, quae
brevi

brevi cum hepate communicaretur et signa inflammationis augeret.

Diaphoretica magis refrigerantia palatoque aegroti gratiora reddendi aliquod acidum vegetabile, quale est succus limonium, potioni ejus adjiciatur.

Ad ultimum consilium jam ventum est, viz. Signa anomala levare.

Singultus et vomitio saepe graviter infestare pergunt, licet ad omnia praesidia supra comprehensa fuerit decursum. Si, rebus ita se habentibus, febris non concita fit et ventriculus ferre possit, periculum opii, sed caute, ne diathesin phlogisticam augeat, facere conveniet. Si ventriculus aegroti usum opii respuat, ad enemata anodyna confugiatur.

Suppuratio, quanquam omnes eam arcestrationes adhibitae fuerunt, frequenter accedit. Quod si incidit, fomentis, cataplasmatibus similibusque promoveatur, si tumor extrorsum vergat. Cum maturitatem attigisse videtur, in auxilium quam primum vocetur chirurgus, et pars curationis reliqua curae ejus demandetur.

Si

Si pus interne effundatur, periculum est ne materia per vascula lymphatica absorpta febrim hecticam moveat. Huic absorptioni putridae omni ratione occurratur. Votis nostris optime respondebunt potestates corticis Peruviani antisepticae notissimae. Cum primum signa suppurationis semet ostendunt, praecipiat cortex substantiaque liberaliter detur.

Si schirrus orietur, nunquam negligatur mercurius, qui circuitum in tumoribus induratis, potissimum recentibus, potentissime renovat. In systema modo lenissimo, ut frictione, invehi debet, vel interne sub forma pilulae caeruleae pharmacopiae Edinensis dari potest. Sive hoc sive illo modo adhibeas, ita regatur ut sputum modicum tantum moveat, et in usu ejus per aliquantum temporis persistet.

Antequam hanc dissertationem ad finem perduco, quo summa corticis Peruviani utilitas in omnibus casibus hepaticis in luce quam maxime illustri ponatur, verba auctoris * eruditi, qui morbos hepaticos nu-

per
* Vide Mathew's Observ. on hepatic diseases, p. 162.

per accuratissime executus est, et ob successus prosperos in iis apud Indos orientales depellendis plurimum famae sibi merito comparavit, citanda putavi.

“ A great variety,” *inquit*, “ of opinions are established respecting the propriety of administering the cortex in any form, where there is an increased impetus of the blood, or where any obstruction is generated. This disease brings forward and supports an exception to these. For certain it is, (however much practice may deviate from theory,) that here we have the most convincing proofs of its efficacy, being thoroughly confident that, without the assistance of this medicine, *mercury* would not be effectual, or the cure so certain. Because when the bark is given in this manner †, it effectually constricts the relaxed vessels, which enables them to bear the power of mercury without incurring the risk

† An electuary of bark and Cam. flowers.

“ risk of greater feebleness, by which
 “ means the mineral is prevented from
 “ running off by the salivary glands, but
 “ retained so long in the habit, that the
 “ obstructions will be resolved and re-
 “ moved.”

Ratio medendi, in quam procedatur
 suadet auctor eruditus modo positus, no-
 tioni, quam recipimus, causae proximae
 ex toto convenit, et curationi hepatitidis
 chronicae potissimum quam optime ac-
 commodatur. Hoc quoque viro illustrissi-
 mo, Dr. Duncan, lubentissimi assentimur,
 electricitatem, quae, uti omnes hodie fa-
 tentur, in auxilium atoniae muscularium
 fibrarum promptissima est, in hac hepatis
 conditione plane indicari videri, quan-
 quam nullum adhuc, quod noverimus,
 periculum ejus fuit factum. Denique ad
 cicutam potest decurri, quae, ut a multis,
 quibus fides debet haberi, accepi, ad tu-
 mores hepaticos discutiendos aliquando
 non parum conferre plane visa. Nullum
 enim

enim remedium, licet aliqua ex parte anceps esse videatur, in morbo, qui tantum periculi habet, ob dubitationem de ejus efficacia incuriamve, negligendum.

F I N I S.